

รายงานการดำเนินงานของ
คณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)
ประจำปี ๒๕๕๖

คณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน เป็นอนุกรรมการที่
คณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. แต่งตั้งตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่
ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๑ ประกอบด้วย กรรมการ ๙ คน คือ กรรมการนโยบาย ส.ส.ท.
(๒ คน) ผู้บริหารองค์การ (ผู้อำนวยการ ส.ส.ท.)ผู้แทนสมาชิกรายการ ส.ส.ท.(๑ คน) ผู้แทน
องค์กรสื่อมวลชน (๒ คน)ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (๒ คน) ผู้แทนมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (๑ คน) โดย
คณะกรรมการฯ มีหน้าที่รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน เฉพาะรายการที่แพร่ภาพ
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพ
สาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมเกี่ยวกับการผลิต และการเผยแพร่รายการ พ.ศ.๒๕๕๒ ในปี
๒๕๕๖ มีดังนี้

เรื่องที่ ๑: ร้องเรียนรายการข่าว กรณีการเสนอข่าวเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนขององค์การ
ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ข้อร้องเรียน: สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม แจ้งว่า ได้รับหนังสือร้องขอความเป็นธรรม
จาก องค์การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยกล่าวอ้างว่า กรณีที่สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส นำเสนอข่าวการ
ฉ้อโกงประชาชนขององค์การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มีเนื้อหาเป็นการใส่ร้ายป้ายสี ทำให้เสื่อมเสีย
ชื่อเสียงนั้น

การวินิจฉัย: เนื่องจากผู้ร้องเรียนมิได้ส่งเรื่องร้องเรียนต่อ ส.ส.ท. โดยตรง คณะกรรมการรับและ
พิจารณาเรื่องร้องเรียนฯ จึงมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ประสานผู้ร้องเรียนให้จัดส่งหนังสือร้องเรียน
ตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ส.ท.กำหนด แต่ผู้ร้องเรียนมิได้ส่งเรื่องร้องเรียนภายในเวลา ๔๕ วันนับแต่วันที่เผยแพร่
รายการ ตามข้อ ๙ แห่งระเบียบ ส.ส.ท. ว่าด้วยการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พ.ศ.

๒๕๕๓

ผลการวินิจฉัย: ไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา เพราะผู้ร้องเรียนทิ้งคำร้องเรียนกรณีดังกล่าว

**เรื่องที่ ๒: ร้อยเรียงรายการ ASEAN BEYOND 2015 ตอน แพทย์พม่ารักษาคนไทย เกี่ยวกับการ
เปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาคอาเซียน ๘ สาขาวิชาชีพ และมีอาชีพ
แพทย์ เป็นหนึ่งในอาชีพที่มีการเข้ามาทำงานในประเทศไทย**

ข้อร้องเรียน: สาเหตุของการเลือกโรงพยาบาลที่ปรากฏในรายการ และ และเหตุใดไม่แสดง
ภาพรวมทางการแพทย์ของพม่าให้เห็นอย่างรอบด้าน

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้ว เห็น
ว่า มีสาระสำคัญที่ต้องพิจารณา ๒ ประเด็น กล่าวคือ

๑) ประเด็นเนื้อหารายการมีลักษณะเฉพาะ คือ ต้องการนำเสนออนาคตของ ASEAN หลังจากที่มี
ความร่วมมือกันอย่างเสรีในสมาคม ASEAN โดยเนื้อหาของรายการที่นำเสนอ นำข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์
และการวิจัย ที่กล่าวถึง อาชีพ ๘ อาชีพ และอาชีพแพทย์เป็นอาชีพแรก ที่จะมีการเคลื่อนย้ายทุนของแพทย์
หลังเกิดประชาคมอาเซียน ซึ่งแพทย์ที่รักษาคนไทย อาจเป็นแพทย์ที่เป็นทั้งคนไทยและคนต่างชาติดีก็ได้

๒) ประเด็นการเลือกโรงพยาบาลที่ปรากฏในรายการ เนื่องจาก เป็นตัวแทนของ MEDICAL HUB
ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื้อหารายการเป็นการโฆษณาโรงพยาบาลเอกชนของคนไทยที่
ลงทุนในประเทศพม่าหรือไม่ และข้อมูลที่นำเสนอไม่รอบด้าน และยังมีความอ่อนไหวอย่างมากต่อ
สังคมไทย และรายการไม่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของพม่าว่ามีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ระบบสุขภาพ
อย่างไร ทั้งนี้ รายการควรนำเสนอประเด็น MEDICAL HUB จะมีความเหมาะสมมากกว่า

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ที่ใช้ประกอบการพิจารณาคือ ข้อ ๖ จริยธรรมด้าน
ความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการรับเป็นเรื่องร้องเรียน ไว้พิจารณา และมีมติเห็นว่าเป็นการไม่ขัด
ต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. ตามข้อ ๖ โดยให้ ส.ส.ท. นำเสนอรายการอย่างมีอาชีพ
มีความระมัดระวังในเรื่องของแหล่งข้อมูล การกำหนดประเด็นที่นำเสนอให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ: ให้ ผู้อำนวยการ ส.ส.ท. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมเรื่องการทำรายการ
การกำหนดประเด็นรายการ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ รวมถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย

เรื่องที่ ๓: ร้อยเรียงรายการ “ชาวเด่น ประเด็นใต้” ประเด็น “นักศึกษาถูกชักจูงเป็นแนวร่วม”

ข้อร้องเรียน: กรณีมาตรฐานและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของสถานีไทยพีบีเอส

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาจากข้อมูล
ของผู้เกี่ยวข้องแล้ว พบว่ามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ ไม่เปิดเผยแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลที่ใช้
อ้างอิง

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท.ที่ใช้ประกอบการพิจารณา คือ “ ข้อ ๑๐ จริยธรรมด้านการป้องกันและการปฏิบัติต่อแหล่งข่าวอย่างเป็นธรรมข้อ ๑๒ จริยธรรมในการนำเสนอเหตุการณ์และเนื้อหาการเมืองและนโยบายสาธารณะ และข้อ ๑๓ จริยธรรมในการนำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้ง การชุมนุม การประท้วง การจลาจล”

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติเห็นว่าเป็นการขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ โดยมีข้อสังเกตดังนี้

- (๑) การนำเสนอข่าวขาดความรอบคอบ ไม่มีการอ้างที่มาของข้อมูล
- (๒) การนำเสนอข่าวความรอบด้าน ไม่สมดุลแม้พยายามไปสัมภาษณ์บุคคลอื่น แต่ไม่สัมภาษณ์บุคคลที่ถูกพาดพิงในข่าว
- (๓) ควรให้มีการเยียวยาและเปิดพื้นที่เพื่อการนำเสนอเรื่องราวใหม่ที่รอบด้าน โดยให้ฝ่ายบริหารไปดำเนินการเพื่อสร้างความเข้าใจ
- (๔) ให้ฝ่ายบริหารเข้มงวดในการทำหน้าที่กองบรรณาธิการข่าว

เรื่องที่ ๔: ร้องเรียนการแพร่ภาพสเปคตประสาสัมพันธต่อต้านคอร์รัปชัน (SPOT CORRUPTION)

ข้อร้องเรียน: กรณีการผลิตรายการโดยมีเนื้อหาที่นำเสนอโดยใช้ความรุนแรงต่อเด็ก

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการฯ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื้อหาของสเปคตประสาสัมพันธต่อต้านคอร์รัปชันเป็นการกระทำรุนแรงต่อเด็ก ถึงแม้จะเป็นบทบาทสมมติก็ตาม ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหาร ส.ส.ท.ได้สั่งการให้ชะลอการออกอากาศสเปคตดังกล่าวแล้ว และข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ที่ใช้ประกอบการพิจารณาคือ ข้อ ๘ จริยธรรมด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากรายการที่แสดงออกถึงความรุนแรง การกระทำอันผิดกฎหมาย

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติ เห็นว่า เป็นการขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ของ ส.ส.ท.ข้อ ๘ ดังกล่าวข้างต้น เพราะรายการสเปคตประสาสัมพันธเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชันนั้น มีเนื้อหาที่เป็นการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก

เรื่องที่ ๕: ร้องเรียนรายการสยามวาระ ตอน “๒๔ ชั่วโมงโรงแรมที่ดีที่สุดในโลก”

ข้อร้องเรียน: กรณีเนื้อหารายการเป็นการโฆษณาแฝง

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการฯ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้วเห็นว่า รายการมีเนื้อหารายการ ที่พิธีกรนำเสนอภาพบรรยากาศของโรงแรมโอเรียลเต็ล และเป็นการกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของโรงแรมโอเรียลเต็ลเริ่มตั้งแต่การเปิดตัวอย่างเป็นทางการในครั้งแรกเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๐ การให้บริการ อาทิ ห้องพักที่มีความหรูหรา การเข้าพักและวิธีการต้อนรับ

บุคคลสำคัญร้านอาหารเครื่องดื่ม ร้านค้าที่ให้บริการภายในโรงแรม ตลอดจนสัมภาษณ์พนักงานที่เคยทำงานกับโรงแรมโอเรียลเต็ล และพนักงานที่ทำงาน ณ ปัจจุบัน แต่เนื่องจากการนำเสนอรายการสยามวาระตอนดังกล่าวนี้ ในเนื้อหารายการเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับ concept จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า ต้องใช้ภาพเป็นองค์ประกอบ และทีมงานรายการสยามวาระ ได้ใช้เทคนิคที่ถ่ายทำออกมาแล้วภาพที่ปรากฏมีความสวยงาม เป็นเพราะการ Design ในรูปแบบ Mood and Tone จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชมรายการเข้าใจว่า รายการดังกล่าวเป็นการโฆษณาให้แก่โรงแรมโอเรียลเต็ล

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ที่ใช้ประกอบการพิจารณา คือ “ข้อ ๖. จริยธรรมด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน”

(๖.๗) “ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยง หรือใช้วิจรรณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอภาพ ข้อความหรือสัญลักษณ์ของสินค้า บริการเพื่อธุรกิจการค้า การส่งเสริมการขาย

การนำเสนอชื่อหรือสัญลักษณ์ของสินค้าและบริการเพื่อธุรกิจการค้า อาจกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่องานข่าวหรืองานรายการ แต่ต้องปิดบัง ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์ เว้นแต่สินค้าหรือบริการนั้นๆ เป็นข่าว หรือภาพ ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์นั้นเป็นพื้นหลังที่ไม่โดดเด่น ชัดแจ้ง และไม่สื่อว่าเป็นการเจตนา หรือการหลีกเลี่ยงเป็นเหตุสุดวิสัย”

ผลการวินิจฉัย : คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติ เห็นว่าไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท.ตาม ข้อ ๖ (๖.๗) เพราะการนำเสนอรายการดังกล่าวเป็นการแนะนำการให้บริการของโรงแรมเป็นหลัก ซึ่งการนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาในลักษณะเช่นนี้ ทำให้ผู้ชมรายการเข้าใจได้ว่าเป็นการโฆษณาแฝง เนื่องจากเนื้อหารายการที่นำเสนอเน้นการให้บริการของโรงแรมเป็นส่วนมาก ซึ่งไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการผลิตรายการสยามวาระ อย่างไรก็ตาม เห็นสมควรให้ฝ่ายบริหารเข้มงวดเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการและกำหนดมาตรการป้องกันการผลิตรายการที่มีความหมิ่นเหม่ต่อการโฆษณาแฝงในรูปแบบต่างๆ

เรื่องที่ ๖: ร้องเรียนรายการนักข่าวพลเมือง จังหวัดอุบลราชธานี รายงานเรื่อง “สิทธิชุมชนมีอยู่จริง”

ข้อร้องเรียน: การนำเสนอรายงานข่าว เรื่อง “สิทธิชุมชนมีอยู่จริง” มีความสมมูล เป็นธรรม หรือไม่

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการฯ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้ว เห็นว่า รายงานข่าวเรื่อง สิทธิชุมชนมีอยู่จริง ที่ออกอากาศเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ในรายการข่าวภาคค่ำมีเนื้อหาที่ขาดความสมมูลและไม่เป็นธรรม โดยเนื้อหาข่าวที่ออกอากาศมีการกล่าวพาดพิงบุคคลที่ ๓ คือ กองทัพอากาศและไม่ได้โอกาสกองทัพอากาศได้ตอบข้อกล่าวหาในรายงานข่าวดังกล่าว ดังนั้น การนำเสนอรายงานข่าว เรื่อง สิทธิชุมชนมีอยู่จริง จึงเข้าข่ายขัดต่อข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ

พ.ศ.๒๕๕๒ ตามข้อ ๕(๕.๑) ด้านความสมดุล เป็นธรรม และข้อ ๑๐ (๑๐.๒) จริยธรรมด้านการปกป้อง และการปฏิบัติต่อแหล่งข่าวอย่างเป็นธรรม

ผลการวิจัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติ เห็นว่าเป็นการขัดต่อ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. ข้อ ๕. เนื่องจากเนื้อหารายงานข่าวที่ออกอากาศมีการกล่าว พาดพิงบุคคลที่ ๓ คือ กองทัพอากาศ และไม่ให้โอกาสกองทัพอากาศได้ตอบข้อกล่าวหาใน รายงานข่าวดังกล่าว จึงเห็นควร ให้ ส.ส.ท.เยียวยากองทัพอากาศ ด้วยการรายงานข่าวที่เกิดความ สมดุลในกรณีการร้องเรียนการรายงานข่าวเรื่อง “สิทธิชุมชนมีอยู่จริง” ที่มีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีน้ำหนักที่ ทดแทนกันได้โดยเร็ว

เรื่องที่ ๗: ร้องเรียนรายการข่าวกีฬา ช่วง “รายงานปลาร้า...บอง”

ข้อร้องเรียน: ประเด็นการโฆษณาแฝงในการนำเสนอรายการข่าวกีฬา ช่วง “รายงานปลาร้า... บอง” เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการฯ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื้อหารายการผู้ดำเนินรายการได้นำเสนอภาพและกล่าวถึง อาทิ ป้ายชื่อร้านขายปลาร้า...บองข้างวัด มหาชัย เป็นการเฉพาะเจาะจง และมีที่หมักกีฬาและครูผู้ฝึกสอนแวะเวียนกันมาอุดหนุนไม่เว้นแต่ละวัน ขึ้นตอนวิธีทำปลาร้าบอง สรรพคุณความอร่อย การเก็บรักษา ตลอดจนรางวัลที่ทางร้านได้รับและการ สัมภาษณ์นางภัทรีนันท์ เมืองจันทร์ เจ้าของร้านปลาร้าบอง โดยรายงานดังกล่าวได้จัดผลิตในช่วงการ แข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ ๒๙

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท.ที่ใช้ประกอบการพิจารณา คือ ข้อ ๖. จริยธรรม ด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวิจัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติเห็นว่าเป็นการขัดต่อ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท.ตามข้อ ๖.๗ เนื่องจาก เนื้อหาราย งานปลาร้า...บอง ที่นำเสนอ นั้น ปรากฏภาพและเสียงที่เป็นการแสดงถึงสรรพคุณและสัญลักษณ์ของสินค้า

อย่างไรก็ดี แต่จากคำชี้แจงของผู้ดำเนินรายการทำให้เชื่อได้ว่าไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตาม ข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพ จึงเห็นสมควรให้ตัดเตือนผู้ดำเนินรายการ

เรื่องที่ ๘: ร้องเรียนรายการ Fat Fact ความจริงรอบฟุง ตอน โรงเรียนปลอดน้ำอัดลม และตอน เครื่องดื่มเพิ่มฟุง

ข้อร้องเรียน: ประเด็นขอความเป็นธรรมจากการออกอากาศรายการ Fat Fact ความจริงรอบฟุง ตอน “โรงเรียนปลอดน้ำอัดลม” และตอน “เครื่องดื่มเพิ่มฟุง”

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการฯ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชนเห็นว่า เนื้อหารายการ ที่นำเสนอ มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมช่วยให้ชีวิตของคนไทยไร้ฟุงและมีสุขภาพที่ดีขึ้น

และมุ่งเปลี่ยนนโยบายให้เกิดการ ลด ละ เลิก การกินที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(๒) เนื้อหารายการ มีจำนวน ๑๑ ตอน แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ หมวดที่ ๑ ปัญหาการกินน้ำตาลล้นเกินของคนไทย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้คนไทยอ้วนมากขึ้น หมวดที่ ๒ พฤติกรรมของการไม่กินผักและผลไม้ของคนไทย หมวดที่ ๓ การขาดการออกกำลังกายของคนไทยที่ทำให้มีปัญหาร่างกายและการอ้วนและข้อมูลที่น่าสนใจเช่น

๑. การดื่ม น้ำอัดลมของเด็กไทย ระหว่างอายุ ๖-๑๕ ปี ทุกวันประมาณสองล้านคน และอายุ ๑๕ -๒๕ปี ก็มีประมาณอีก ๒ล้านคน และคนไทยดื่มน้ำอัดลมมากที่สุดในอาเซียน โดยจะดื่มประมาณ ๔๑.๐๓ ลิตรต่อคนต่อปีและในปี ๒๕๕๕ คนไทยดื่มน้ำอัดลมมากขึ้น

๒. การประกาศให้โรคเบาหวานมีอันตรายเท่าโรคเอดส์ และโรคร้ายนี้กำลังคุกคามเด็กไทย และพบว่า ๕ ปีที่ผ่านมาเด็กไทยอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นถึง ๖ เท่าและจากการสำรวจสุขภาพของประชาชน พบว่าเรื่องของโรคอ้วนนำมาสู่โรคร้ายต่างๆ ได้มากมาย และโรคอ้วนเป็นต้นเหตุของโรคเรื้อรังอื่นๆ มากมาย เช่น เบาหวาน ความดันสูง โรคหัวใจ โรคสมอง โรคไต โรคไข้มันเกาะตับ โรคทางเดินอาหาร

๓. กรณีเด็กที่ดื่มน้ำอัดลมมากๆ เสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจมากขึ้นในช่วงบั้นปลายชีวิต และจากการวิจัยพบว่า การดื่มน้ำหวานส่งผลกระทบต่อยีนส์ควบคุมน้ำหนักตัวและเสี่ยงที่น้ำหนักตัวจะเพิ่มขึ้น

๔. รายการเน้นย้ำมาตลอดว่า “ควรดื่มน้ำอัดลมควบคู่กับการออกกำลังกาย” กล่าวคือในนาทีที่ ๒๒.๓๔ เนื้อหารายการกล่าวว่า “...หรือหากอยากดื่มน้ำอัดลมจริงๆ ควรออกกำลังกายควบคู่ไปด้วย น้ำดำ ๑ กระป๋อง เท่ากับการวิ่ง ๓๕ นาที น้ำสี ๔๕ นาที และน้ำใส ๕๐ นาที”

๕. บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ขายได้สนับสนุนรถตู้ ๒ คันแก่ทางโรงเรียน มีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าให้กับโรงเรียนทุกๆ เดือน ซึ่งโรงเรียนนี้มีผู้มขายน้ำอัดลม ๔ ชุ้ม แต่ละชุ้มมียอดขายต่อวันมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ทำให้ตัวแทนจำหน่ายน้ำอัดลม มี รายได้สูงถึงเดือนละ ๘๔๐ ,๐๐๐ บาท และมีโรงเรียนเช่นเดียวกันนี้อีกกว่า ๕๔ ,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ ผลกำไรมหาศาลคือเหตุผลว่าทำไมน้ำอัดลมจึงยังคงอยู่ในโรงเรียน

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของ ส.ส.ท. ที่ใช้ประกอบการพิจารณา คือ ข้อ ๖.จริยธรรมด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะและการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวินิจฉัย:คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาและมีมติเห็นว่าไม่เป็นการขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท.ตามข้อ ๖ (๖.๗) เพราะการนำเสนอรายการดังกล่าว ไม่มีการนำเสนอชื่อของสินค้า แต่เป็นการยกตัวอย่างอันตรายของน้ำตาลในน้ำอัดลมที่ก่อให้เกิดโรคร้ายต่างๆ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่รับรู้กันทั่วโลก โดยมีงานวิชาการที่เป็นกลางรองรับ

เรื่องที่ ๙: ร้องเรียนรายการคนละครึ่งออกอากาศวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

ข้อร้องเรียน: ประเด็นคำพูดของแขกรับเชิญในรายการที่ว่า “เมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศก็หาสาวหรือชายใดก็ได้... คนที่คิดมากเป็นคนโบราณและใจแคบ” เป็นการหมิ่นเหม่ต่อการขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ข้อ ๘ จริยธรรมด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากรายการที่แสดงออกถึงการกระทำอันผิดกฎหมายหรือศีลธรรม อบายมุขและภาษาอันหยาบคาย

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้วมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประเด็น กล่าวคือ (๑) ปัญหาแห่งข้อร้องเรียนที่ แขกรับเชิญในรายการพูดว่า “เมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศก็หาสาวหรือชายใดก็ได้ คนที่คิดมากเป็นคนโบราณและใจแคบ” เป็นการหมิ่นเหม่ต่อการขัดต่อข้อบังคับ ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๘ หรือไม่ และ (๒) เนื้อหาที่นำเสนอจะสามารถชักจูงให้เด็กมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบหรือเห็นผิดเป็นชอบก็จะทำให้แต่ละตอนของรายการที่นำเสนอมีความสุ่มเสี่ยงต่อการถูกร้องเรียนได้ตลอดเวลา จึงต้องมีความละเอียดรอบคอบทุกครั้ง ไม่ว่าจะป็นคำถามที่ประณีต รอบด้าน สมดุลและช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะนำเสนอเรื่องเพศสัมพันธ์ ประกอบกับรายการนี้ออกอากาศในช่วงเวลาที่เด็กและเยาวชนรับชมอยู่ด้วย ซึ่งอาจรับฟังหรือได้รับข้อมูลเพียงด้านเดียว แล้วนำไปเป็นแบบอย่างที่จะมีเพศสัมพันธ์ ที่อาจนำไปสู่การติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ อีกทั้งรายการยังไม่มีมาตรการเพียงพอที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติ เห็นว่าไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. ตามข้อ ๘ โดยให้ ส.ส.ท. กำชับผู้เกี่ยวข้องว่าการผลิตรายการที่นำเสนอเนื้อหาในลักษณะเช่นนี้ จะต้องมีความระมัดระวังในการเลือกคำถาม และมีความละเอียดรอบคอบด้าน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นในทันที

เรื่องที่ ๑๐: ร้องเรียนรายการข่าวภาคค่ำ ช่วงรายการวาระประเทศไทย เสนอ “รายงาน...น้ำมัน”

ข้อร้องเรียน: ประเด็นข้อร้องเรียน คือ (๑) เนื้อหาที่นำเสนอในรายงาน...น้ำมัน มีความสมดุลเป็นธรรมหรือไม่ (๒) การนำเสนอข้อมูลที่ปรากฏภาพของผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมัน มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือไม่

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้ว เห็นว่าการนำเสนอรายงานพิเศษ...เรื่องราคาน้ำมัน ระหว่างวันที่ ๑-๓ เมษายน ๒๕๕๖ โดยภาพรวมของเนื้อหาที่นำเสนอเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้จริง เพราะเป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา ซึ่งไม่มีหลักฐานมายืนยันว่าเป็นความจริงแค่ไหนและการนำเสนอรายงานดังกล่าวถือว่าไทยพีบีเอส แก่ต่างให้กับ ปตท. และในสังคมปัจจุบันประชาชนบางส่วนอาจมองว่าเป็นการทุจริตก็ได้

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท.ที่ประกอบการพิจารณาคือ ข้อ ๕ จริยธรรมด้านความสมดุล เป็นธรรม และ ข้อ ๖ จริยธรรมด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาและมีมติเห็นว่าไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ของ ส.ส.ท. ตามข้อ ๕ และข้อ ๖ เพราะ เนื้อหารายงาน...ราคาน้ำมัน ที่ออกอากาศระหว่างวันที่ ๑ - ๕ เมษายน ๒๕๕๖ เพียงแต่ยังนำ มันเสนอข้อมูลไม่ครบถ้วนตามเป้าหมายที่รายการต้องนำเสนอ

เรื่องที่ ๑๑: ร้องเรียนรายการสารคดี สู้สุดใจ...ไทยแลนด์

ข้อร้องเรียน: เนื้อหารายการมีการโฆษณาแฝง

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน พิจารณาแล้วเห็นว่า ไทยพีบีเอส มีวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการทุกรายการ ที่ปราศจากผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ รวมทั้งมีข้อจำกัดตามข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ที่ไม่อนุญาตให้นำเสนอภาพ ข้อความ หรือสัญลักษณ์ของสินค้า บริการเพื่อธุรกิจการค้า การส่งเสริมการขาย แต่ทีมงานผู้ผลิตรายการได้แจ้งเกี่ยวกับเงื่อนไขข้อจำกัดของ ส.ส.ท. เรื่องดังกล่าวข้างต้นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบนั้น เป็นเพียงการติดต่อแจ้งอย่างไม่เป็นทางการและไม่ชัดเจนว่าแจ้งแก่ผู้ใด ทำให้เห็นว่าผู้ผลิตรายการยังไม่มี ความพยายามมากพอ ในการแจ้งให้สมาคมกีฬาวอลเลย์บอล ทราบถึงข้อจำกัดของไทยพีบีเอส ซึ่งการกระทำนี้ยังไม่เป็นเหตุผลเพียงพอ ที่จะให้เห็นว่า เป็นเหตุสุดวิสัย และโดยเฉพาะการนำภาพในฉากประกอบสร้างไป Insert นำเสนอ ในรายการที่แสดงตราสินค้า สัญลักษณ์ อย่างชัดเจน อย่างชัดแจ้ง

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ที่ใช้ประกอบการพิจารณาคือ ข้อ ๖ จริยธรรมด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติเห็นว่า เป็นการขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. ข้อ ๖.๗ เนื่องจากผู้ผลิตรายการยังไม่มี ความพยายามมากพอ ในการแจ้งให้สมาคมกีฬาวอลเลย์บอล ทราบถึงข้อจำกัดของไทยพีบีเอส ซึ่งการกระทำนี้ยังไม่เป็นเหตุผลเพียงพอ ที่จะให้เห็นว่า เป็นเหตุสุดวิสัย และโดยเฉพาะการนำภาพในฉากประกอบสร้างไป Insert นำเสนอ ในรายการที่แสดงตราสินค้า สัญลักษณ์ อย่างชัดแจ้ง จึงเห็นควรให้ตักเตือนผู้ผลิตรายการมิให้มีการกระทำผิดซ้ำอีก

ข้อเสนอแนะ: ไทยพีบีเอส ควรจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการผลิตและการเผยแพร่รายการที่มีประเด็นตามข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ตามข้อ ๖.๗ ที่อาจเข้าข่ายโฆษณาแฝง

ทั้งนี้ กรณีการร้องเรียนเรื่องนี้อยู่ระหว่างคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ พิจารณาอุทธรณ์
ของผู้ถูกร้องเรียน

**เรื่องที่ ๑๒: ร้องเรียนรายการตอบโคงค์ประเทศไทย ตอน สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้
รัฐธรรมนูญ สำนักข่าว**

ข้อร้องเรียน: ร้องเรียนการการออกอากาศรายการตอบโคงค์ประเทศไทย ชุดสถาบัน

พระมหากษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ มีข้อร้องเรียนดังนี้

(๑) การงดออกอากาศรายการตอบโคงค์ฯ ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นการละเมิดสิทธิ
การรับรู้ข่าวสารของประชาชน

(๒) ความไม่เป็นกลางทางการเมืองของรายการตอบโคงค์ฯ ในการเลือกเชิญแขกร่วมรายการ
การซักถามของผู้ดำเนินรายการ

(๓) ความไม่เหมาะสมในการนำประเด็นนี้มาออกอากาศ

(๔) การดำรงอยู่ซึ่งมาตรา ๑๑๒ ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนรำคาญใจให้กับประชาชนอื่นๆ

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน มีมติรับเรื่อง
ร้องเรียนไว้พิจารณา และเห็นว่าข้อร้องเรียนมีหลายกรณี จึงเห็นควรแบ่งข้อร้องเรียนออก เป็น ๒ กรณี

ข้อร้องเรียนกรณีที่ ๑. มีประเด็นที่พิจารณา ๒ ประเด็น คือ

- ประเด็นที่ ๑ : การชะลอการออกอากาศรายการตอบโคงค์ฯ ชุดสถาบันพระมหากษัตริย์
ภายใต้รัฐธรรมนูญ ของผู้อำนวยการ ส.ส.ท. ในวันศุกร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นการกระทำที่ขัดต่อ
ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. หรือไม่

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของ ส.ส.ท. ที่ประกอบการพิจารณาคือ ข้อ ๖. ความเป็นอิสระของ
วิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (๖.๑) กล่าวคือผู้บริหารต้องเป็น
อิสระอย่างแท้จริงจากรัฐบาล พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ หรือกลุ่มเคลื่อนไหวกดดัน เพื่อให้
สาธารณชนเชื่อมั่นในความเป็นอิสระและความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา และมีมติ เห็นว่าเป็นการกระทำที่
ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ข้อ ๖.๑ เนื่องจาก ผู้อำนวยการ ส.ส.ท. ชะลอการ
ออกอากาศรายการตอบโคงค์ฯ ชุดสถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ ในวันศุกร์ที่ ๑๕ มีนาคม
๒๕๕๖ อันเนื่องมาจากยอมต่อข้อเรียกร้องของกลุ่มเคลื่อนไหวกดดัน

ทั้งนี้ เห็นสมควรกำหนดมาตรการเยียวยาให้ผู้ชมรายการโดยการออกอากาศรายการตอบใจത്യฯ ตอนที่ ๕ โดยเร็ว ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการเยียวยาของอนุกรรมการฯ เป็นไปตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อเสนอแนะ: ส.ส.ท. สมควรกำหนดแผนการดำเนินการหรือมาตรการในการเผชิญเหตุฉุกเฉินที่ไม่อาจคาดหมายได้

● ประเด็นที่ ๒: ผู้อำนวยการ ส.ส.ท. ให้เหตุผลในการชะลอการออกอากาศว่า “เพื่อลดการเผชิญหน้าหากออกอากาศจะนำไปสู่การประจันหน้าและเหตุรุนแรงสู่ความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของพนักงานองค์กร” ถือเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยชอบหรือไม่

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาและมีมติเห็นว่าจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นรับฟังได้ว่า ผู้อำนวยการ ส.ส.ท. มิได้มีเจตนาขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอรายการ หรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะของบุคคล จึงไม่ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจโดยมิชอบ

ข้อร้องเรียนกรณีที่ ๒. การออกอากาศรายการตอบใจത്യฯ ตอนที่ ๑ -๔ วันที่ ๑๑ -๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖ และตอนที่ ๕ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖ ถือว่าขัดต่อข้อบังคับ ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

ทั้งนี้ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ที่ใช้ประกอบการพิจารณา คือ ข้อ ๕. จริยธรรมด้านความสมดุลเป็นธรรม ข้อ ๖. จริยธรรมความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสื่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน และข้อ ๑๓. จริยธรรมในการนำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้งการชุมนุม การประท้วง การปราบปรามที่รุนแรง

ข้อพิจารณา: คณะอนุกรรมการฯ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชนพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ ความเห็น คือ

● ความเห็นที่ ๑ : ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่ละประเด็นที่นำเสนออาจเป็นกระตุ้นให้เกิดความแตกแยก ความเกลียดชัง หรือการกระทำที่รุนแรงในหมู่ประชาชนที่มีความเห็นแตกต่างกัน ถึงแม้ผู้ผลิตรายการจะได้ใช้วิจักษณ์ญาณในการนำเสนอเนื้อหาจากบุคคลที่แตกต่างหลากหลายก็ตาม รวมทั้งกระบวนการประเมินผลกระทบที่ได้ประเมินไว้ต่ำกว่าความเป็นจริง อีกทั้งการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวขาดความรอบด้าน สมดุลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อถือเคารพศรัทธาของประชาชน อีกทั้งเนื้อหาบางส่วนได้กระทบพาดพิงถึงบุคคลที่สาม ซึ่งไม่ได้รับความเป็นธรรมจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ข้อ ๕.๑ และข้อ ๖.๕

● ความเห็นที่ ๒: พิจารณาเนื้อหารายการที่ออกอากาศโดยละเอียดทั้ง ๕ ตอนแล้ว จะเห็นว่า กองบรรณาธิการผู้ผลิตรายการตอบใจทย์ฯ ดังกล่าว มีความเป็นอิสระในการเลือกประเด็น กำหนดเนื้อหา วิธีการ รูปแบบรายการที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสื่อสาธารณะ รวมทั้งผู้ผลิต รายการได้มีความพยายามที่จะนำเสนอให้สังคมช่วยหาทางออกจากปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน สังคมไทยมาอย่างยาวนาน และมีผลกระทบในวงกว้าง ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ขององค์การในการเผยแพร่ ความคิดที่หลากหลายเพื่อให้สังคมมีทางออกจากความขัดแย้ง

ผลการวินิจฉัย: คณะอนุกรรมการฯ รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นการขัดต่อ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพข้อ ๕ จริยธรรมด้านความสมดุล เป็นธรรม จึงเห็นสมควรให้ ส.ส.ท. ดำเนินการดังนี้

(๑) ดำเนินการแก้ไขเยียวยาด้วยการขออภัยต่อประชาชนและบุคคลที่ถูกพาดพิงในรายการ ตอบใจทย์ประเทศไทย ชุด สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ

(๒) เร่งพัฒนากลไกเพื่อสร้างความสมดุล พิจารณาเนื้อหาในประเด็นที่อ่อนไหว ความเชื่อ ความศรัทธาต่อความรู้สึกของผู้ชมผู้ฟัง

ทั้งนี้ กรณีการร้องเรียนเรื่องนี้อยู่ระหว่างคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ พิจารณาอุทธรณ์ ของผู้ถูกร้องเรียน

.....